

EFPA PSICHOLOGINIŲ TESTŲ APRAŠYMO IR VERTINIMO PERŽIŪROS MODELIS¹ **TESTO PERŽIŪROS FORMA ir NURODYMAI EKSPERTAMS²**

SVARBU, kad ekspertai atlikdami peržiūrą atidžiai skaitytų visas nuorodas.

Originalią versiją parengė ir redagavo Dave Bartram
Papildyta ir peržiūrėta Patricijos Lindley, Dave Bartram ir Natalie Kennedy, 2004 m.
balandį, 2005m. gegužę³
Dabartinė versija 3.42: 2008 m. rugsėjis

Visais peržiūros procedūros klausimais ar norėdami šiek tiek keisti peržiūros turinį ir kriterijus konsultuokitės su vietos Psichologų sąjunga. Pateiktas dokumentas numato procedūras, kuriose kiekvieno testo peržiūroje dalyvauja du ekspertai ir trečias asmuo, kuris prižiūri peržiūrą (Konsultuojantis redaktorius), o taip pat Vyriausias redaktorius, atsakingas už vienodą kriterijų taikymą visoms peržiūroms. Laikantis vietinių taisyklių galimas šių funkcijų derinimas. EFPA rekomenduoja, kad šiomis peržiūromis atlikti vertinimai būtų skirti kvalifikuotiems testų naudotojams praktikams. Taip pat jais turėtų domėtis mokslininkai bei psichometrikos ir psichologinio testavimo specialistai.

EFPA reikalauja, kad šio dokumento ir jo turinio naudotojai pristatytų šį šaltinį tokiu tekstu;

“ EFPA Testų peržiūros kriterijai didžia dalimi buvo parengti remiantis Britų psichologų draugijos (BPS) testų peržiūros kriterijų forma ir turiniu, o taip pat kriterijais, kuriuos parengė Olandų psichologų asociacijos (NIP) Testų reikalų komitetas (COTAN). Dave Bartram ir Patricia Lindley pirmieji parengė BPS kriterijus ir procedūras JK įdarbinimo tarnybai ir vėliau BPS išplėtė jų naudojimą. Arne Evers parengė Olandų testų kokybės rangavimo sistemą. EFPA dėkinga BPS ir NIP už leidimą šių kriterijų pagrindu kurti europinį modelį. EFPA taip pat dėkinga Dave Bartram, Arne Ever ir Patricia Lindley už jų indėlį kuriant šį modelį. Visos intelektinės nuosavybės teisės originaliems BPS ir NIP kriterijams yra pripažįstamos ir lieka šioms institucijoms.”

¹ EFPA Testų ir testavimo vykdomasis komitetas pritarė ekspertams skirtiems Nurodymams ir su jais susijusiai Peržiūros formai. Psichologų asociacijų nariai gali naudoti tai kaip pagrindą savoms instrumentų peržiūros procedūroms. Tokiu plačiu šio dokumento prieinamumu siekiama skatinti peržiūros procedūrų ir kriterijų suvienodinimą Europoje. Kviečiame šiuos dokumentus komentuoti ir tikimės, kad instrumento ekspertų patirtis prisidės prie proceso gerinimo ir išaiškinimo.

² Dokumentas parengtas remiantis keliais šaltiniais tarp kurių BPS Testų peržiūros vertinimo forma (Test Review Evaluation Form (NPAL, and BPS Steering Committee on Test Standards); Ispaniškas psichometrinių testų vertinimo klausimynas (the Spanish Questionnaire for the Evaluation of Psychometric Tests (Spanish Psychological Association)) and Testų kokybės rangavimo sistema (Rating System for Test Quality (Committee on Testing of the Dutch Association of Psychologists). BPS leidus dalis turinio yra adaptuota iš Books Reviews of Level B Assessment Instruments for use in Occupational Assessment, Notes for Reviewers: Version 3.1. December 1998: Copyright © NPAL, 1989, 1993, 1998.

³ Ši versija yra dviejų atskirų dokumentų (Peržiūros forma ir Nurodymai ekspertams) integracija. Be to, turinys yra parengtas ir pataisytas BPS atsižvelgiant į internetinei peržiūrai skirtą naudojimą. 3.4 versija panaikina visas ankstesnes EFPA Generalinės Asamblėjos 2005 m. liepą priimtas versijas.

.....

1 skyrius:

Instrumento aprašymas: Bendra informacija ir klasifikacija

.....

Pirmame skyriuje pateikiama pagrindinė informacija reikalinga instrumento identifikacijai ir nuorodos, kur ją rasti. Turi būti įrašytas instrumento pavadinimas, leidėjas ir /arba platintojas ir originalios versijos leidimo data, o taip pat peržiūros data.

Punktuose nuo 1.1 iki 1.9 turėtų būti pateikta faktinė informacija, tačiau kai kur reikės priimti sprendimus.

Iš EFPA 3.2 versijos

	Ekspertas 1:	
	Ekspertas 2:	
	Konsultuojantis redaktorius:	
	Vyriausias redaktorius:	
	Vyriausias atnaujinimo redaktorius: (tik atnaujintoms versijoms)	
	Naujo leidimo redaktorius: (tik atnaujintoms versijoms)	
	Peržiūros data:	
1.1	Instrumento pavadinimas (vietos versija):	
	Trumpos versijos testo pavadinimas:	
1.2	Originalus testo pavadinimas (jei vietos versija yra adaptacija)	
1.4	Originalaus testo autoriai:	
1.3	Vietinės adaptacijos autoriai:	
1.7	Vietinis Platintojas/Leidėjas:	
1.8	Testo originalios versijos leidėjas (jei skiriasi nuo dabartinio platintojo/ leidėjo):	
1.9.1	Testo dabartinės redakcijos/papildyto atnaujinto leidimo data:	
1.9.2	Adaptuoto testo leidimo data:	
1.9.3	Originalaus testo leidimo data:	

Trumpas instrumento aprašymas Trumpas atskiras nevertinamasis aprašymas (200-600 žodžių)

Šioje dalyje turi būti pateikiamas trumpas nevertinamasis instrumento aprašymas. Aprašymas turi aiškiai supažindinti skaitytoją su testo idėja - iš ko susideda, kokios skalės, kokiems matavimams skirtos ir t.t. Aprašymo tonas turėtų būti kiek galima neutralus. Jis turėtų apibūdinti koks tai instrumentas, kam matuoti skirtos skalės, ypatumai ar specifiniai bruožai ir atitinkamas istorinis pagrindas. Ši dalis turėtų būti gana trumpa (apie 200-300 žodžių). Tačiau kai kuriems sudėtingesniems daugiskaliams instrumentams reikės ilgesnio (apie 300-600 žodžių aprašymo). Jis turi būti rašomas kaip savarankiškas instrumento pristatymas. Dėl to jame gali būti pateikta ir labiau specifinė informacija, kuri bus pakartota atsakant į 1.1 - 1.29 punktus.

Aprašydami remkitės informacija, kurią pateikia leidėjas ir patikrinkite jos tikslumą.

2 skyrius: Klasifikacija

1.10.1	<p>Turinio sritys (<i>tinkamus pažymėkite</i>)</p> <p>Jūs turite identifikuoti leidėjo įvardintas instrumento turinio sritys. Kai šios sritys nėra aiškiai apibrėžtos, jas reikia nustatyti remiantis informacija pateikta Vadove (standartizavimo imtimi, pritaikomumu, validacijos tyrimais ir kt.) ir pasirinkti tinkamiausius 1.10.1 punkto atsakymus</p>	<ul style="list-style-type: none"> ☐ Mokyklinės žinios ☐ Bendri gebėjimai ☐ Verbaliniai gebėjimai ☐ Skaičiavimo gebėjimai ☐ Erdviniai gebėjimai ☐ Neverbaliniai gebėjimai ☐ Suvokimo greitis ☐ Atmintis ☐ Fiziniai įgūdžiai/miklumas ☐ Asmenybės bruožai ☐ Asmenybės tipas ☐ Asmenybės būseną ☐ Kognityviniai stiliai ☐ Motyvacija ☐ Vertybės ☐ Interesai ☐ Požiūris ☐ Sutrikimas ir patologija ☐ Grupės veikla ☐ Šeimos funkcionavimas ☐ Organizacijos veikla, (suvestiniai matavimai klimatas ir kt.) ☐ Mokykla ar mokymosi veikla ☐ Kita: (aprašykite)
1.10.2	<p>Numatomos ar pagrindinės instrumento taikymo sritys (<i>tinkamus pažymėkite</i>)</p> <p>Jūs turite identifikuoti leidėjo nurodytas instrumento taikymo sritys. Kai šios sritys nėra aiškiai apibrėžtos, jas reikia nustatyti, ir pasirinkti tinkamiausius 1.10.2 punkto atsakymus pagal vadove pateiktą informaciją (standartizavimo imtį, taikymą, validumo tyrimus ir kt.).</p>	<ul style="list-style-type: none"> ☐ Klinikinė ☐ Neuropsichologijos ☐ Teismo ☐ Edukacinė ☐ Darbo ir profesinio užimtumo ☐ Profesinio konsultavimo ir orientavimo, karjeros planavimo ☐ Bendros sveikatos, gyvenamos ir gerovės ☐ Sporto ir laisvalaikio ☐ Kita (aprašykite)
1.10.3	<p>Numatomas naudojimo būdas (instrumento standartizavimo ir validacijos sąlygos) (<i>pažymėti tik vieną</i>)</p> <p>Šis punktas svarbus, nes juo remiantis nustatoma, ar sukurtas instrumentas administruojamas nesupervizuojamomis ir nekontroliuojamomis sąlygomis.</p> <p>Atsakant į šį punktą būtina remtis leidėjo pateikta informacija, patikrinant pateiktos informacijos tikslumą.</p>	<ul style="list-style-type: none"> ☐ Nesupervizuotas administravimas ir neidentifikuojama testuojamojo tapatybė ar nekontroliuojamos testavimo sąlygos (pvz., atvira prieiga prie internetinio testo, testą galima nusipirkti knygynuose) ☐ Nesupervizuotas, tačiau kontroliuojamas administravimas. Gali būti kontroliuojamos testavimo sąlygos (pvz., ribojamas atlikimo laikas) arba identifikuojama testuojamojo tapatybė (pvz., internetu testuojamas identifikuotas asmuo – prieigą riboja suteiktas slaptažodis)

		☐ Supervizuotas ir kontroliuojamas administravimas. Testo administravimą kontroliuoja kvalifikuotas administratorius ar prižiūrėtojas. ☐ Reguluojamas administravimas. Testas administruojamas tik specialiuose testavimo centruose (pvz., licencijavimo ir sertifikavimo įvertinimo programos)
1.10.4	<p>Populiacijos, kuriai skirtas instrumentas, aprašymas:</p> <p>Atsakant į šį punktą būtina remtis leidėjo pateikta informacija.</p> <p>Vienų instrumentų populiacija gali būti aprašoma labai bendrai (pvz., suaugusiems), kitų - specifiskiau (pvz., darbininkams ar 10 – 14 metų berniukams). Šiame punkte turi būti aprašytos visos populiacijos grupės, kurioms instrumentas skirtas. Jei tai padaryta netinkamai, Vertinimo skyriuje apie tai turi būti parašytas komentaras.</p>	
1.10.5	<p>Skalių skaičius ir instrumentu matuojamų kintamojo(-ųjų), trumpas aprašymas</p> <p>Atsakant į šį punktą būtina remtis leidėjo pateikta informacija..</p> <p>Prašome nurodyti skalių skaičių (jei jų daugiau nei viena) ir jas trumpai aprašyti, (jei skalių pavadinimo prasmė yra neaiški).</p> <p>Peržiūroje turi būti aptariami kiti išvestiniai instrumento įverčiai, jei jie įprastai naudojami ir pristatomi standartinėje dokumentacijoje.</p>	
1.11	<p>Užduočių (klausimų) formatas (pasirinkti vieną)</p> <p>Atsakant į šį punktą būtina remtis leidėjo pateikta informacija.</p> <p>Svarbu, kad nesusipainiotumėte užduočių (klausimų) formato, kai pasirenkama iš alternatyvų, priklausančių vienai skalei su formatu, kai pasirenkama iš alternatyvų, priklausančių skirtingoms skalėms Pastarasis įsavyvus užduoties/klausimo formatas reikalauja rinktis tarp dviejų ar daugiau atsakymų, priklausančių skirtingoms skalėms.</p> <p>Priverstinės pasirinkties iš alternatyvų, priklausančių skirtingoms skalėms, atveju testuojamasis turi rinktis, kuri iš dviejų skalių jam labiau tinka ar su kuria iš dviejų teiginių jam labiau priimtinas.</p> <p>Kelių alternatyvų atveju gali būti trys ir daugiau teiginių priklausantys skirtingoms skalėms ir vienodu santykiu jas atstovaujantys. . Charakteringa, kad šie teiginiai gali būti ranguojami arba pasirenkama alternatyva, kuri mažai arba labai tinka testuojamajam.</p>	☐ Atviras ☐ Atsakymo pasirinkimas iš kelių alternatyvų, priklausančių tai pačiai skalei ☐ Būdvardžių antonimai ☐ Likerto skalės ☐ Privalomas atsakymo pasirinkimas iš dviejų alternatyvų, priklausančių skirtingoms skalėms (žr. paaiškinimą „Svarbu...“.) ☐ Atsakymo pasirinkimas iš kelių alternatyvų, priklausančių skirtingoms skalėms – (žr. paaiškinimą „Svarbu...“.) ☐ Būdvardžių, priklausančių skirtingoms skalėms, poros ☐ Kita (aprašykite)
1.12	<p>Instrumento užduočių (klausimų) skaičius:</p> <p>Atsakant į šį punktą būtina remtis leidėjo pateikta informacija.</p> <p>Jei instrumentas sudarytas iš kelių skalių, aiškiai nurodykite ar kalbate apie bendrą visos skalės teiginių skaičių ar apie kiekvienos skalės atskirai.</p>	

1.13	<p>Administravimo būdas (i):</p> <p>Atsakant į šį punktą būtina remtis leidėjo pateikta informacija.</p> <p>Jeigu testavimui reikalinga speciali įranga (kitokia nei nurodyta sąraše, pvz., vaizdo, garso grotuvai), ji turėtų būti papildomai įrašyta šiame punkte. Jeigu reikalingos specialios testavimo sąlygos, jos taip pat turėtų būti aprašytos. Supervizuojamas / prižiūrimamas įvertinimas atliekamas „Standartinėmis testavimo sąlygomis“. Tai reiškia, kad testuojama ramioje, šviesioje ir vėdinamoje patalpoje, kur pakanka erdvės suolams ir vietos sėdėti testuotojui (-ams) ir testuojamajam (-iesiems).</p>	☐ Individualus testo administravimas bendraujant ☐ Supervizuotas testo administravimas grupei ☐ Kompiuterizuotas lokaliai įdiegtas – supervizuojamas/prižiūrimas testavimas ☐ Kompiuterizuotas internetinis – supervizuojamas/prižiūrimas testavimas ☐ Kompiuterizuotas lokaliai įdiegtas – nesupervizuojamas/neprižiūrimas testavimas ☐ Kompiuterizuotas internetinis – nesupervizuojamas/neprižiūrimas testavimas ☐ Kita (nurodykite)
1.14	<p>Atsakymo forma:</p> <p>Atsakant į šį punktą būtina remtis leidėjo pateikta informacija.</p> <p>Jeigu testavimui reikalinga speciali įranga (kitokia nei nurodyta įrangos sąraše, pvz., vaizdo, garso grotuvai), jie turėtų būti aprašyti šiame skirsnyje (skyrelyje). Jeigu reikalingos specialios testavimo sąlygos, jos taip pat turėtų būti aprašytos. Supervizuojamas / prižiūrimamas įvertinimas atliekamas „Standartinėmis testavimo sąlygomis“. Tai reiškia, kad testuojama ramioje, šviesioje ir vėdinamoje patalpoje, reikalingas pakankamas stalų skaičius, jų dydis ir erdvė sėdėti testuotojui (ams) ir testuojamajam (iesiems).</p>	☐ Apklausa žodžiu ☐ Pieštuko popierius ☐ Atlikties veiksmai ☐ Kompiuterinis ☐ Kita (nurodykite)
1.15	<p>Instrumento administravimo laikas</p> <p>Atsakant į šį punktą būtina remtis leidėjo pateikta informacija.</p> <p>Atsakyti galite į atskiras dalis. Daugeliu atveju bus galima pateikti tik apytikrius skaičius. Tokiu pateikimu siekiama suteikti potencialiam instrumento naudotojui supratimą apie galimas laiko sąnaudas. Čia neįskaičiuojamas laikas, reikalingas susipažinimui su instrumentu. Daroma prielaida, kad instrumento naudotojas turi patirties ir reikiamas kompetencijas.</p> <p>Pasiruošimo laikas – tai laikas, reikalingas administratoriui paruošti ir išdėlioti testavimo medžiagą prieš sesiją.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Administravimo laikas - testavimo sesijos laikas: reikalingas visoms užduotims atlikti instrukcijoms kartu su pavyzdžio užduotimis pateikti ir komentarams sesijos pabaigoje aptarti. • Įverčių skaičiavimo laikas - reikalingas pradiniam įverčiams (taškams) skaičiuoti. • Analizavimas: laikas, reikalingas toliau skaičiuoti taškus ir gauti išvestinius rodiklius bei pagrįstai, išsamiai juos interpretuoti (darant prielaidą, kad tyrėjas yra kompetentingas dirbti su instrumentu). • Grįžtamasis ryšys: laikas, reikalingas pasirengti testuojamam informaciją apie rezultatus ir ją suteikti. <p>Suprantama, kad paskutinių dviejų dalių laikas gali varijuoti labai smarkiai priklausomai nuo instrumento naudojimo konteksto. Tačiau kai kurios nuorodos ir komentarai būtų naudingi.</p>	<p>Pasiruošimas: <input type="text"/></p> <p>Administravimas: <input type="text"/></p> <p>Įverčių skaičiavimas: <input type="text"/></p> <p>Analizavimas: <input type="text"/></p> <p>Grįžtamasis ryšys: <input type="text"/></p>

1.16	<p>Nurodykite, ar instrumentas turi skirtingas formas (vienintelė, lygiagrečios formos, trumposios versijos, kompiuterinės versijos ir kt.) Jei yra instrumento kompiuterinė versija, trumpai aprašykite reikalavimus programinei ir kompiuterinei įrangai:</p> <p>1.16 punkte pažymėkite, ar yra alternatyvios instrumento versijos (formos) ir aprašykite kiekvienos formos taikymo galimybes skirtingoms žmonių grupėms. Kai kuriais atvejais skirtingos instrumento formos yra visiškai ekvivalentiškos, t.y. alternatyvios formos. Kitais atvejais skirtingos formos yra naudojamos skirtingų grupių tyrimams (pvz., vaikų versija ir suaugusiųjų versija). Jeigu egzistuoja ne viena forma, nurodykite ar tai ekvivalentiškos/alternatyvios formos, ar jų funkcijos yra skirtingos – pvz., trumpoji ar ilgoji versija, ipsatyvi ar normomis grįsta versija.</p> <p>Kai kurie instrumentai gali būti visiškai ar iš dalies kompiuterizuoti arba galimos ir jų kompiuterinės versijos.</p> <p>Nurodykite kiekvienai 1.15 punkte minėtų stadijų instrumento tiekėjo siūlomus instrumento priklaesinius. Būtina nurodyti Kompiuterizuotus testo interpretavimo paketus (jeigu tik tokie yra).</p>	
------	--	--

.....

3 skyrius: Matavimai ir įverčių skaičiavimas

.....

1.17	<p>Testo įverčių skaičiavimo procedūra:</p> <p>Šis punktas pildomas remiantis leidėjo pateikta informacija, o taip pat vadovais ir dokumentacija.</p> <p>Biuro paslaugos yra paslaugos, kuriomis aprūpina tiekėjas – ar tiekėjo agentas – skaičiavimui ir interpretacijai. Bendrai tai neprivalomos paslaugos. Jei įverčių skaičiavimas ir/ arba interpretacija galima TIK naudojant biuro paslaugas, tai turėtų būti pažymėta peržiūros formoje, o paslaugos kaina atspindėti skyriuje apie periodinių mokėjimų kainą.</p>	☐ Kompiuterinis įverčių skaičiavimas, kai atsakymus įveda testuojamasis ☐ Kompiuterinis įverčių skaičiavimas kai atsakymai rankiniu būdu įvedami iš protokolo formos ☐ Kompiuterinis įverčių skaičiavimas kai atsakymai iš popierinės protokolo formos įvedami Optinio ženklų nuskaitymo prietaiso pagalba ☐ Paprastas taškų skaičiavimo raktas – reikalingi tik kanceliariniai įgūdžiai ☐ Sudėtingas rankinis skaičiavimas – reikalingas mokymas skaičiuoti įverčius ☐ Biuro paslaugos – pvz. įverčius skaičiuoja parduodanti testų institucija ☐ Kita (aprašykite apačioj)
1.18	<p>Įverčiai:</p> <p>Šis punktas pildomas remiantis leidėjo pateikta informacija, o taip pat vadovais ir dokumentacija.</p> <p>Trumpas įverčių skaičiavimo sistemos aprašymas apimantis bendrus ir dalinius įverčius, korekciją dėl spėjimo, kokybinio interpretavimo priemonės ir t.t.)</p>	
1.19	<p>Įverčių pervedimas į standartinius :</p>	☐ Norma pagrįsti įverčiai – naudojamos normos lentelės ☐ Ne norma pagrįsti įverčiai – įvečiai skaičiuojami pagal linijinę transformaciją
1.20	<p>Naudojamos skalės (pažymėkite visas taikomas)</p> <p>Šis punktas pildomas remiantis leidėjo pateikta informacija, o taip pat vadovais ir dokumentacija</p>	<p><i>Procentiliais pagrįsti įverčiai</i></p> ☐ Centiliai – šimtainė sistema ☐ 5- rangų klasifikacija: 10:20:40:20:10 šimtainio dalinimas ☐ Dešimtainiai ir kitos procentiliams prilyginamos klasifikacijos <p><i>Standartiniai įverčiai</i></p> ☐ Z-įverčiai ☐ IQ, nuokrypio koeficientai ir t.t. (pvz. vidurkis =100, SD=15 Wechslerio ar 16 Stanford-Binet skalėms) ☐ Stenai – standartiniai dešimtukai, ☐ Stenainiai standartiniai devintukai, C įverčiai ☐ T- įverčiai ☐ kita (prašome aprašyti)

4 skyrius:

Kompiuterio parengtos išvados

Dėmesio, tai skirta tik aprašymui. Išvadų vertinimas būtų šios peržiūros Vertinimo skyriaus dalis.

Pvz. Kai yra įvairiais būdais parengtos išvados prašome kiekvienai jų užpildyti 1.21 – 1.22 punktus (jei būtina prašome daryti puslapių kopijas). Ši klasifikavimo sistema gali būti naudojama 2 sistemos pateikiamų išvadų aprašymui. Pvz., Išvada Nr. 1 skirta tiriamajam arba kitam nekvalifikuotam naudotojui, o išvada Nr.2 skirta kvalifikuotam instrumento naudotojui, kuris kompetentingas jį naudoti ir supranta, kaip interpretuoti rezultatus.

1.21	Ar kartu su instrumentu siūlomas kompiuterinis išvados parengimas? Jei į 1.21 punktą atsakoma 'TAIP' tada žemiau pateikta klasifikacija naudojama išvados tipui nustatyti. Kartu su daugeliu instrumentu siūlomi įvairūs išvados parengimo variantai. Prašome kiekvienai išvadai užpildyti atskirą formą.	☐ Taip (užpildyti dalis žemiau) ☐ Ne (pereiti prie 1.23 punkto)
1.21.0	Išvados pavadinimas ar aprašymas: <i>(Žiūrėkite šio skyriaus įvadą)</i>	
1.21.1	Pateikimo būdas: <i>(pasirinkti vieną)</i> Išvada gali būti parengta kaip tekstas arba įverčiai pristatomi kartu su tekstu grafikuose bei lentelėse (pvz., profilis standartiniais dešimtukais). Kai tekstas pateikiamas kartu su duomenimis, jie gali būti pristatomi atskirai arba kontekste, nurodant aiškų teksto teiginių ryšį su įverčiais..	☐ Tik tekstas ☐ Tekstas ir grafika nesusiję ☐ Tekstą iliustruoja grafika ☐ Tik grafika
1.21.2	Sudėtingumas: <i>(pasirinkti vieną)</i> Kai kurios išvados yra labai paprastos pvz. tekstas aprašantis skalių rezultatus iš eilės tik keičiamas standartiniais įverčiais. Kitos labai sudėtingos, kai tekste minimos skalių įverčių struktūros ar deriniai rodantys, kad skalės susiję.	☐ Paprastas (Pvz. Išvadų paragrafuose pateikiami skalių įverčių aprašymai) ☐ Vidutinis (Paprastų ir kelių sudėtingesnių aprašymų derinys) ☐ Sudėtingas (Sudarytas naudojant skalių įverčių struktūrą ir formą bei skalių tarpusavio ryšius)
1.21.3	Išvados struktūra: <i>(pasirinkti vieną)</i> Struktūra priklauso nuo sudėtingumo.	☐ Skale paremta (išvada parengta pagal atskiras skales) ☐ Faktoriumi paremta (Kai išvada parengta pagal aukštesnės eilės faktorius – tokius kaip 'Didysis penketas' asmenybei matuoti.) ☐ Konstruktu paremta – kai išvada parengta remiantis vienu ar keliais konstruktais (pvz. pavyzdžiui darbe tai galėtų būti panašiai kaip komandos tipai, vadovavimo stiliai, tolerancija stresui ir pan.), susijusiais su originaliais skalės įverčiais. ☐ Kriterijumi paremta, kai išvada orientuota į ryšius su empiriniais rezultatais (pvz. mokymosi potencialu, darbo atlikimu, pravaikštomis ir pan.). ☐ Kita

1.21.4	<p>Jautrumas turiniui (pasirinkti vieną)</p> <p>Žmonės rašydami išvadas pritaiko kalbą, formą ir turinį asmeniui, kuris ją skaitys, o taip pat atsižvelgia į įvertinimo tikslą ir kontekstą. Išvada skirta atrankos tikslams skirsis nuo tos, kuri skirta konsultavimui ar raidos įvertinimui; išvada skirta vidutinio amžiaus vadybininkui skirsis rašomos jaunam mokymosi programą pradedančiam asmeniui ir t.t.</p>	☐ Viena versija bet kokiam turiniui ☐ Versijos parengtos atsižvelgus į turinį ☐ Naudotojas apibrėžia turinį ir išvados redaguojamos
1.21.5	<p>Klinikinis - statistinis (pasirinkti vieną)</p> <p>Daugelis išvadų rengimo sistemų remiasi klinikinio sprendimu. Tai yra kai vienas ar keli asmenys, aptariamo instrumento naudotojai – ekspertai, parašo teksto dalis, o išvadoje jau apjungiamos jų pateiktos atskirų skalių interpretacijos. Kai kurios sistemos naudoja statistikines išvadas, kuriose teiginiai remiasi empiriniais validumo tyrimais, siejančiais skalių įverčius su darbo atlikimo matavimais.</p>	☐ Paremtos vieno eksperto klinikinio sprendimu ☐ Paremtos empiriniu/ statistiniu santykiu ☐ Paremtos grupės ekspertų klinikinio sprendimu
1.21.6	<p>Keičiamumas (pasirinkti vieną)</p> <p>Išvados forma/išvestis dažnai fiksuota. Bet kai kurios sistemos parengs išvadą tokia bylos forma, kurią naudotojas pats gali pertvarkyti.</p>	☐ Nekeičiamos (fiksuota, forma/ išvestis tik išspausdinama) ☐ Ribotai keičiamos (tik tam tikros vietos pvz. bioduomenys) ☐ Neribotai keičiamos (pvz. naudojant Word'o programą redagavimui)
1.21.7	<p>Užbaigtumo laipsnis (pasirinkti vieną)</p> <p>Šis punktas skirtas nustatyti, kiek sistema gali generuoti integruotą tekstą - ar tekstas jau paruoštas skaitymui ar tai daugiau pastabos, komentarai, hipotezės ir pan. Pastarasis yra kaip išvados ruošinys, kurį naudotojas gali keisti ir perdaryti. Daugeliu atveju išvados yra paruošiamos remiantis gana aukštais pateikimo standartais ir turi leidybinę „išvaizdą“ ir kokybę.</p>	☐ Išbaigta ☐ Ruošinys
1.21.8	<p>Prieinamumas (pasirinkti vieną)</p> <p>Sistemos skiriasi savo atvirumu ir skaidrumu naudotojui. Atvira sistema ta, kurioje teksto ir skalių įverčių sąsajos aiškios ir vienareikšmės. Toks atvirumas įmanomas, jei tekstas pateikiamas kartu su įverčiais ir ryšys tarp jų aiškus. Kitos sistemos veikia kaip „juodos dėžės“, nepadedančios naudotojui suprasti kaip tekstas susijęs su skalės įverčiais.</p>	☐ Aiškus konstrukto, įverčių ir teksto ryšys ☐ Nutylėtas konstrukto, įverčių ir teksto ryšys ☐ Aiškaus ir nutylėto konstrukto, įverčių ir teksto ryšių derinys
1.21.9	<p>Stilius ir tonas (pasirinkti vieną)</p> <p>Sistemos taip pat skiriasi pagal tai, kiek jos nukreipia skaitantį išvadą ar jam pataria. Kai kurios yra labai kategoriškos: 'Ponas X yra drovus ir nebus geras pardavėjas...' Kitos skirtos kelti hipotezes ar klausimus: 'Skalės Y įverčiai rodo, ponas X yra drovus. Jei taip yra, jam gali būti sunkumų dirbant pardavimų aplinkoje. Tai vėliau turėtų būti aptarta kartu su juo''</p>	☐ Direktyvus ☐ Patariamasis ☐ Kita
1.21.10	<p>Numatomi gavėjai (pasirinkti visus tinkamus)</p> <p>Išvados rengiamos atsižvelgiant į vienos ar kelių naudotojų grupių poreikius. Naudotojai skirstomi į šiais keturiais grupes:</p> <p>a) <i>Kvalifikuoti naudotojai.</i> Asmenys, kurie turi pakankamai žinių ir įgūdžių remiantis skalių įverčiais parengti savas išvadas. Jie turėtų mokėti naudotis išvadomis, kuriose vartojama psichometrinė terminija ir skalių</p>	☐ Kvalifikuoti testo naudotojai ☐ Kvalifikuoti sistemų naudotojai ☐ Testuojamieji ☐ Trečia šalis

	<p>įverčiai aiškiai susiejami su aprašymais. Jie taip pat geba išvadas individualizuoti ir modifikuoti.</p> <p>b) <i>Kvalifikuoti sistemų naudotojai.</i> Šios grupės žmonės nors ir nėra kompetentingi parengti savas išvadas, jie kompetentingi naudoti formas/išvestis, kurias pateikia sistema. Kiek mokymosi reikia, kad galima būtų pasiekti tam tikrą kompetenciją labai priklauso nuo kompiuterizuotos išvados tipo (bruožus ar kompetenciją matuoja, paprasta ar sudėtinga) ir kiek naudos ji duoda (žemas ar aukštas „statymas“/rizika“)</p> <p>c) <i>Testuojamieji.</i> Testuojami asmenys gali neturėti žinių nei apie instrumentą, nei apie išvadą, kurią parengia sistema. Išvados jiems turi būti parengtos tokia kalba, kad jas suprastų ir neturintys žinių apie instrumentą ar psichometriką.</p> <p>d) <i>Trečia šalis.</i> Tai žmonės kiti nei kandidatas, kurie šalių susitarimu naudosis išvadoje pateikta informacija ar kurie gali gauti išvados kopiją. Tai potencialūs darbdaviai, asmens vadybininkai bei supervizoriai ar tėvai, gaunantys patarimus dėl jauno žmogaus karjeros. Šios kategorijos asmenims išvados kalba turėtų būti pamašijanti, kuri vartojama išvadose skirtose testuojamajam.</p>	
1.22	<p>Ar Platintojas siūlo kompiuterizuotų išvadų taisymo ar/ir rengimo paslaugas? <i>(pasirinkti vieną)</i></p>	<p>☐ Taip</p> <p>☐ Ne</p>

.....

5 skyrius: Platinimas, sąlygos ir kainos

.....

Čia nurodoma, ką, kam, kokiomis sąlygomis ir už kokią kainą pateikia leidėjas. Pateikėjas numato, kas gali (ar negali) įsigyti instrumentą. Jei kuris nors punktas neapima visų testo sąlygų, aprašykite papildomas sąlygas.

1. 23	<p>Platintojo atsiųsta dokumentacija kaip viena iš Testo paketo dalių (pažymėkite visus tinkamus)</p>	☐ Testuotojo Vadovas ☐ Techninis (psichometrinis) vadovas ☐ Papildoma techninė informacija ir atnaujinta (peržiūrėta ir papildyta) informacija (vietinės normos, validacijos studijos ir kt.) ☐ Knygos ir straipsniai susijusia tematika ☐ Aukščiau išvardintų pasirinkčių derinys (pažymėti)
1.24	<p>Leidimo būdas (pažymėkite visus tinkamus)</p> <p>Pavyzdžiui, nuolat atnaujinamus techninius vadovus galima atsisiųsti iš interneto, o testuotojo vadovus galima įsigyti spausdintu pavidalu ar CD formatu</p>	☐ Popierinis formatas ☐ PC – Disketės ☐ PC – CD/ROM ☐ Atsiuntimas internetu ☐ Internetinis (instrumentas pasiekiamas per tinklalapio interneto naršyklę) ☐ Kita (nurodyti)

1.25 – 1.27 punktai aprašo kainas. Ši informacija labai greitai kinta. Prieš peržiūros publikavimą, patariame susisiekti su pateikėju ar leidėju ir pasiteirauti naujausių duomenų.

1.25.1	<p>Bazinė kaina</p> <p>Viso rinkinio kaina (visi vadovai ir kitos priemonės, reikalingos bent vienam testo administravimui). Nurodykite, kiek kandidatų gali būti įvertinta už pradiniais kaštais įsigytas priemones, kas gali būti panaudojama kitų testavimų metu.</p> <p>Čia turi būti nurodyta galutinė komplekto kaina, įskaitant visą reikalingą medžiagą, rezultatų skaičiavimo raktus ir kt. Čia nurodoma ir mokymų kaina, jei instrumentas yra "riboto naudojimo", t.y. nepriklausomai nuo testuotojo kvalifikacijos reikalauja <u>privalomų</u> specialių mokymų. Tokiu atveju turi būti nurodyta tiksli mokymų kaina. Į pradinę kainą NEĮSKAIČIUOJAMA bendros paskirties įrangos kaina (kompiuterių, kasečių įrašymo įrenginių ir t.t.), tačiau turi būti paminėta, kokios įrangos reikia.</p> <p>Taigi, nurodykite: specialių mokymų kainą; testuotojo vadovo kainą; techninių vadovų kainą; pavyzdžių ar visos reikalingos medžiagos kainą, pradinę programinės įrangos kainą ir kt.</p>	
1. 25.2	<p>Nuolatinio naudojimo išlaidos</p> <p>Pažymėkite, kiek kainuoja nuolatinis testo administravimas ir skaičiavimas, neįtraukus interpretavimo kaštų. Čia nurodoma visa instrumento nuolatinio naudojimo kaina. Pateikiama testo medžiagos kaina (atsakymo lapų, vienkartinio ar daugkartinio naudojimo klausimų rinkinių, profilių lapų, kompiuterinės prieigos kodų ar „apsaugos</p>	

	<p>raktų“ ir kt.) kaina vienam asmeniui vieno administravimo metu. Atminkite, kad naudojant popieriaus-pieštuko būdu administruojamus testus dažniausiai negalima įsigyti vieno testavimo medžiagos vieneto, jie yra komplektuojami po 10, 25 ar 50.</p> <p>Nurodykite visų metinių ar licenzijos vienam asmeniui kainą (ir programinės įrangos paleidimo kodų kainą, jei tokie yra), daugkartinio naudojimo medžiagos pirkimo ar panaudos kainą, vienkartinio naudojimo kainą vienam testuojamam.</p>	
1.26.1	Išvadų, parengtų instaliuota programine įranga, kaina	
1.26.2	Išvadų, siunčiamų paštu ar faksu kaina	
1.26.3	Išvadų siunčiamų internetu kaina	
1.27	Kitų paslaugų kaina: Automatizuotų išvadų parengimas ar taisymas	
1.28.	<p>Kvalifikacija, kurios reikalauja testo pateikėjas <i>(pažymėkite visus tinkamus)</i></p> <p>1.28 Šiame skirsnyje svarbu, kokių testuotojo kvalifikacijų reikalauja testo pateikėjas. Jei informaciją apie testuotojo kvalifikaciją nurodė leidėjai, pažymėkite tai prie nurodytų kategorijų. Jei kvalifikaciniai reikalavimai nežinomi, pažymėkite. „Kita“, tačiau ne „Nereikalaujama“ „Nereikalaujama“ nurodo, kad kvalifikacija nereikalinga</p>	☐ Nereikalaujama ☐ Speciali akreditacija testo naudojimui ☐ Akreditacija bendrų pasiekimų testavimui: maksimalios atlikties matavimas ☐ Akreditacija bendrųjų gebėjimų ir gabumų testavimui: maksimalios atlikties ir galimybių santykio matavimas ☐ Akreditacija bendram asmenybės vertinimui: tipiško elgesio, nuostatų ir preferencijų matavimas ☐ Kita (nurodyti)
1.29	<p>Profesinės kvalifikacijos, būtinos instrumento naudojimui <i>(pažymėkite visus tinkamus)</i></p>	☐ Nereikalaujama ☐ Psichologas praktikas, turintis instrumento naudojimo kvalifikaciją ☐ Psichologas praktikas ☐ Psichologas tyrėjas ☐ Ne psichologijos srities tyrėjas ☐ Gretutinių specialybių praktikas (terapija, medicina, konsultavimas, švietimas, žmogiškieji išteklių ir pan.) ☐ Asmuo, turintis BPS Profesinio užimtumo testavimo srities A lygio sertifikatą ☐ Asmuo, turintis BPD Edukacinio Testavimo srities A lygio sertifikatą ☐ Asmuo, turintis BPD Profesinio užimtumo testavimo srities B lygio sertifikatą ☐ Kita

6 skyrius: INSTRUMENTO MEDŽIAGOS VERTINIMAS

Keturi galimi informacijos šaltiniai naudojami vertinimui atlikti:

1. Leidėjo vartotojui pateikiami instrumento vadovas ir/ ar ataskaitos:
  - Naudotojui skirtas Instrumento vadovas ir ataskaitos, kuruos pateikia leidėjas
  - a) Tai pagrindinė medžiaga, kurią leidėjas/ platintojas visada pristato prieš peržiūrą.
- 2 Akademiniuose ar kituose šaltiniuose prieinama informacija:
  - a) Įprastai tai eksperto iniciatyva surasta informacija, kuria jis naudojasi vertindamas instrumentą ir instrumentas gali būti vertinamas pagal tai turi (arba neturi) Vadove nuorodas į šią informaciją.
3. Leidėjo turimos, tačiau oficialiai neišleistos ir neplatintos, ataskaitos,
  - a) Platintojas/leidėjas jas gali pateikti pradžioje arba gali jas išsiųsti, kai vertinimas bus sugražinamas leidėjui siekiant patikslinti informaciją . Šią informaciją ekspertas turėtų naudoti, techninės informacijos vertinimo komentaruose aiškiai nurodydamas , kad “ peržiūros rangas suteikiamas remiantis platintojo/ leidėjo turima ir instrumento naudotojui neprieinama informacija”. Jei ši vertinimui pateikta informacija yra naudinga, ekspertas galutinėje išvadoje turėtų rekomenduoti leidėjui išleisti ataskaitas ir/arba padaryti jas prieinamas instrumento naudotojams.
4. Konfidencialios ataskaitos:
  - a) leidėjas kai kuriais atvejais gali turėti svarbios techninės medžiagos, kurios nelinkęs viešai skelbti dėl komercinių priežasčių. Praktiškai instrumento kūrėjų intelektinės nuosavybės teisės saugomos labai menkai (vienintelis garantas yra autorių teisių ir gretutinių teisių įstatymas). Tokiose ataskaitose gali būti pateikiami detalūs rezultatų skaičiavimo algoritmai, instrumento/užduočių kūrimo procedūros ar išvados kūrimo technologija. Jei tokių ataskaitų turinys yra svarbus priimant sprendimą apie vertinamą instrumentą BPS gali pasiūlyti sudaryti neviešinimo sutartį su leidėju. Ši sutartis būtų privaloma ekspertui ir redaktoriui. Tokiu būdu ekspertas galėtų įvertinti informaciją ir komentuoti jos techninius aspektus ir galutiniam vertime pažymėdamas, kad “šioje instrumento peržiūroje suteikta rango vertė yra paremta informacija, kurią turi platintojas/leidėjas, ekspertai ją įvertino laikydamiesi komercinio konfidencialumo. Ši medžiaga nėra pateikta instrumento vadove.”

Reitingavimo sistemos išaiškinimas

Visų skyrių vertinimuose naudojama tą pati reitingavimo sistema, kai reitingo vertė įrašoma į laužtinius skliaustus [reitingas]. Pateikiamas detalus reitingavimo kriterijų aprašymas.

Pažymėtas [ ] reitingas reiškia, kad instrumentas yra nesaugus naudoti ir peržiūros ataskaitoje būtų rekomenduojama šio instrumento nenaudoti, nebent išimtinai jį naudotų aukštos kvalifikacijos ekspertai arba būtų taikomas mokslinio tyrimo tikslais.

Instrumento peržiūros ataskaitoje būtina pažymėti esmines technines savybes, atsižvelgiant į instrumento pobūdį ir numatomą taikymą. Siūloma priimti taisyklę, kad šios esminės savybės būtų žymimos paryškintu šriftu.

Kitų skyrių bendri validumo, patikimumo ir normų tinkamumo reitingai jau yra pažymėti paryškintu šriftu.

Bet kuris instrumentas su vienu ar daugiau reitingo vertės [ ] ar [*] tų savybių, kurios traktuojamos kaip esminės ir rodo nesaugų instrumento naudojimą, neturėtų būti vertinamas kaip atitinkantis minimalius standartus.

Pradinė reitingavimo forma	EFPA standartinis reitingavimas	JK peržiūros pavyzdys	Paiškinimai
[n/t]	[n/t]	[n/t]	Šis kriterijus vertinamam instrumentui netaikomas
0	[-]	[None]	Neįmanoma vertinti “netinkama”, arba nepateikta pakankamai informacijos.
1	[-1]	[*]	Nepakankama
		[**]	ŠIUO METU NENAUDOJAMAS
3	[0]	[***]	Pakankama arba priimtina

4	[1]	[****]	Gera
5	[2]	[*****]	Labai gera
		[N.r.i.o.r] * (tik atnaujintoms versijoms)	Dalykas nebuvo reitinguojamas vertinant originalią instrumento versiją

Šiame skyriuje bus reitinguojami įvairių dokumentų, pateikiamų kartu su instrumentu (arba rinkiniu) aspektai ar savybės. Terminas "dokumentai" apima visą vertinimui pateiktą arba kvalifikuotam testo naudotojui prieinamą medžiagą: pvz., testuotojo vadovai, techniniai vadovai, normų knygelės, vadovų priedai ir papildymai, leidėjo/tiekėjo pateiktus atnaujinimus ir kt.

Pateikėjai prašomi pateikti pilną tokios medžiagos komplektą kiekvienam Ekspertui. Jei manote, kad instrumento naudotojams yra pateikta kitokia (papildoma) medžiaga, kurios nėra Jūsų peržiūrai atsiustoje informacijoje, susisiekitė su Konsultuojančiu redaktoriumi

Vertinami punktai reitinguojami nuo n/t arba 0 iki 5 (galimi ir pusiniai reitingai)

Reitingas

Instrumento pagrindimo išaiškinimo kokybė, informacijos pateikimas ir kokybė: (Sprendimas apie bendrą reitingą priimamas atsižvelgus į 2.1 – 2.8 punktų reitingus)		
2.1	Bendras instrumento pagrindimo reitingas (Sprendimas apie bendrą reitingą priimamas atsižvelgus į 2.1.1 – 2.1.5 punktų reitingus)	
2.1.1	i) Teorinis konstrukto pagrindas:	
2.1.2	ii) Instrumento rengimo procedūra:	
2.1.3	iii) Užduočių analizės visapusiškumas ir užduočių analizės modelis	
2.1.4	iv) Turinio validumo išaiškinimas:	
2.1.5	v) Su instrumentu siejamų tyrimų rezultatų santrauka	
2.2	Instrumento naudotojui prieinamų dokumentų adekvatumas (instrumento naudotojo, techniniai vadovai, normų priedai ir kt.): (Sprendimas apie bendrą reitingą priimamas atsižvelgus į 2.2.1 – 2.2.6 punktų reitingus) 2.2 punkte pristomos gairės, labai gera kokybės [*****] reitingavimui. Čia atsižvelgiama į kvalifikuotiems instrumento naudotojams prieinamų dokumentų, išsamumą. Atkreipkite dėmesį, kad 2.2 punkto kriterijais vertinama instrumento naudotojui pateiktos informacijos (instrumento naudotojo, techniniai vadovai, normų priedai ir t.t.) kokybė pagal jos išsamumą ir suprantamumą. Apie instrumento kokybę, pagal pateiktus dokumentus, sprendžiama pagal 2.1, 2.3, 2.9, 2.10 ir 2.11 punktus.	
2.2.1	Instrumento pagrindimas [žr. 2.1. reitingą] Argumentuotai ir aiškiai pateiktas aprašymas, kas numatyta matuoti (paskirtis) ir kodėl taip buvo instrumentas sudarytas.	
2.2.2	Rengimas (kūrimas): Užduočių banko, bandomųjų tyrimų, užduočių analizės, lyginamųjų tyrimų ir tobulinančių instrumentą pakeitimų detalus aprašymas.	
2.2.3	Standartizavimas: Aiškus ir detalus standartizacinės imties dydžio ir sudėties bei standartizavimo procedūros aprašymas	
2.2.4	Normos: Aiškus ir detalus normos grupių dydžio ir sudėties, įvertinimo sąlygų ir t. informacijos aprašymas	

2.2.5	Patikimumas: Geras patikimumo išaiškinimas ir pakankamai išsamūs vidinio suderintumo ir pakartotinio testavimo matavimai kartu pateikiant jų tinkamumo išaiškinimą ir įvertinimo instrumento plataus pritaikymo galimybes.	
2.2.6	Validumas: Tinkamas validumo paaiškinimas, pateiktas kartu su aiškiai ir tinkamai aprašytais tyrimais.	
2.3	Testuotojui skirtų procedūrinių nurodymų kokybė (Sprendimas apie bendrą reitingą priimamas atsižvelgus į 2.3.1 – 2.3.7 punktų reitingus)	
2.3.1	Testo administravimo: Pateikiami aiškūs, detalūs žingsnis-po-žingsnio procedūriniai (administravimo) nurodymai bei išsamios rekomendacijos, kaip atsakyti į testuojamojo klausimus ar elgtis probleminėse (kebliose) situacijose.	
2.3.2	Testo rezultatų (normų) skaičiavimo: Pateikiama aiški ir detali informacija, kaip vertinami ir skaičiuojami rezultatai, nurodoma, kaip išvengti galimų vertinimo ir skaičiavimo klaidų.	
2.3.3	Interpretavimo ir išvadų rengimo: Detalios (nuoseklios) rekomendacijos, kaip interpretuoti rezultatus, suprasti norma pagrįstus matavimus, siekti skirtingų testo dalių (skalių) rezultatus, juos pakankamai iliustruojant pavyzdžiais bei atvejų analize.	
2.3.4	Testo rezultatų pateikimo (testuojamajam ir kitiems asmenims): Detali informacija, kaip pateikti rezultatus.	
2.3.5	Testo nešališkumą užtikrinančių geros praktikos gairių: Detali informacija apie lyties ir etninio šališkumo tyrimus kartu su atitinkamais įspėjimais dėl naudojimo ir validumų generalizavimo.	
2.3.6	Naudojimo apribojimų aprašymo Aiškus aprašymas, kuriems asmenims gali būti atliekamas įvertinimas ir kuriems ne, argumentuojant ribojimus (pvz., negalės tipas, reikiamas raštingumo (išsilavinimo) lygis ir t.t.)	
2.3.7	Literatūros ir papildomos (pagalbinės) medžiagos: Detalios nuorodos į atitinkamus akademinės literatūros šaltinius ir į kitą su įvertinimo instrumentu susijusią medžiagą.	
Testo medžiagos kokybė: (Sprendimas apie bendrą reitingą priimamas atsižvelgus į 2.4 – 2.8 punktų reitingus)		
2.4	Bendra testo medžiagos kokybė (testo stimulų knygelės, atsakymų lapai, testo stimulinė medžiaga, programinė įranga ir t.t.):	
2.5	Adaptuoto testo kokybė (jei instrumentas buvo verčiamas adaptuotas kitai kalbai)	
2.6	Testo instrukcijų suprantamumas Ar testuojamasis lengvai supranta, kaip reikia atlikti testą:	
2.7	Atsakų/atsakymų pateikimo paprastumas: Ar testuojamasis lengvai gali pateikti savo atsaką ar atsakymą.	
2.8	Užduočių kokybė:	

Ekspertų komentarai apie dokumentaciją (komentarai apie pagrindimą, Kūrimą, testo tobulinimą, ir tinkamumą)

.....

7 skyrius: Normų, patikimumo ir validumo vertinimas

.....

Bendri skyriaus nurodymai reitingavimui

Beveik neįmanoma nustatyti aiškius instrumento techninių savybių reitingavimo kriterijus Tam tikromis sąlygomis patikimumas 0,70 yra geras, o kitais atvejais jis bus nepakankamas. Vienose situacijose kriterinis validumas 0,20 turi didelę vertę, kai kitose ir 0,40 bus mažai vertinga. Todėl bendrasis skirsnio reitingas neturėtų būti skaičiuojamas paprastai vidurkinant atskirų punktų reitingus, o pagrįstas jūsų, kaip eksperto, nuomone.

Šiuose nurodymuose galima rasti tam tikras gaires apie reitingo vertes, rodančias nepakankamą, pakankamą, gerą ir labai gerą kokybę. Tačiau jomis naudotis rekomenduojama tik kaip orientyru. Sprendimą apie suteikiamą reitingą turėtų įtakoti instrumento pobūdis, paskirtis, patikimumą ir validumą nusakančių duomenų kokybė, ir priimamo sprendimo svarba individui (pvz., karjeros konsultavimas ar kandidato priėmimas į darbą).

Norint parodyti skirtingos vertės rangų pasiskirstymą priklausomai nuo instrumentą sudarančių skalių, ties kiekvienu rangų nurodykite skalių skaičių. Pvz., jei instrumentas naudojamas grupinio sprendimų priėmimo įvertinimui turi 15 skalių, ir 5 jų patikimumas gautas pakartotinai testuojant žemesnis nei 0,6, o 6 skalių patikimumas išsidėstęs intervale 0,6-0,7 bei 4 skalių - nuo 0,70 iki 0,80, užrašykite visa tai taip:

Stabilumas:

Stabilumo mediana:

[ ]	Informacija nepateikta.
[5]	Nepakankama (pvz. $r < 0.6$).
[6]	Pakankama (pvz. $0.6 < r < 0.70$).
[4]	Gera (pvz. $0.70 < r < 0.80$).
[ ]	Labai gera (pvz. $r > 0.80$).

Suprantama, kad daugeliu atveju negalima suskaičiuoti tikslios medianos reikšmės. Svarbiausia, kad jūsų vertinimas būtų paremtas dokumentuose pateikta informacija. Jei nesate įsitikinę dėl savo vertinimų tikslumo, galite apie tai įrašyti komnetarą. Pvz., kai kuriais atvejais labai aukštas vidinis suderintumas gali būti komentuojamas prierašu "perdėm išpūstas".

Kiekvienam galimam reitingui pateikiami tik orientaciniai pavyzdžiai – ypač kai kalbama apie "Pakankamą" "Gerą" ir "Labai gerą" vertę. Pripažįstama, kad tai kas vienam instrumentui yra "gera" vertė gali netikti kitam. (Pvz. kai kuriais atvejais lyginant vienodus dalykus tikėsimės aukštesnio vidinio suderintumo, kai skalė yra ilga, nei kad trumpa.)

Sprendžiant apie normas remiantis imties dydžiu reikia atsižvelgti į naudojamą normų tipą. Jei reikalingos reprezentacinės populiacijos normos, tai imtis turi būti gana didelė, kad būtų "pakankama". Jei tai specifinės profesijos grupės normos ir mažesnė imtis gali būti "pakankama".

Atsargiai reikėtų nagrinėti tarptautinių (tos pačios kalbos) normų tinkamumą. Jos turėtų būti kruopščiai sudarytos atrenkant imtį iš šalių grupės ir reitinguojamos taip pat, kaip ir nacionalinės (vienos kalbos) grupės normos.

Daugeliu atveju mažesnės nei 150 tiriamųjų imtys bus per mažos, nes skiriamoji galia įverčių pasiskirstymo kreivės galuose bus labai maža. SE_{vidurkis} z-įverčiui, kai $n=150$ yra 0.082 SD dalies – arba tik kiek daugiau nei vienas T-įverčių punktas.

Gairės VALIDUMUI paremtos imties dydžio pagrįstumo analize, kai reikalinga surasti vidutinio dydžio validumus, jei tokie egzistuoja. Vienlaikis ir prognostinis validumas paremtas realaus pasaulio matavimais, bet ne instrumento koreliacijomis su kitais instrumentais. Bendrai paėmus prognostiniai tyrimai remiasi situacija, kai vertinimas atliekamas „kokybiškai“ skirtingu laiko momentu, o ne tada, kai matuojamas kriterijus – pvz. jei matavimas atrankos darbui tikslais yra skirtas numatyti darbo sėkmę, tai instrumentas yra naudojamas atrankos metu – ir tik klausimas kiek laiko praėjo nuo matavimo instrumentu iki kriterijaus matavimo.

Konstrukto validumas apima skalių ir į jas panašių instrumentų koreliacijas. Konstrukto validumo koeficientų interpretavimo gairės turi būti taikomos lanksčiai. Kai ieškomi ryšiai tarp dviejų labai panašių instrumentų (duomenys gaunami tuo pat metu) tikėtina, kad koreliacijos 0,60 ir daugiau bus "pakankamos" Jei instrumentai mažiau panašūs, ar buvo administruoti ne tuo pačiu metu, žemesnės reikšmės gali būti „pakankamos“. Kai vertinamas konstrukto validumas, privalu atkreipti dėmesį į labai aukštų koreliacijų interpretaciją. Jei koreliacijos koeficientas virš 0,90

tikėtina, kad aptariamoms skalėms matuoja tą patį dalyką. Tai nėra problema, jei aptariamoms skalėms reprezentuoja naują skalę ir gerai žinomą rodiklį. Tačiau tai būtų problemiška, jei aptariamąja skale siekiama papildyti jau egzistuojančią skalę nauja informacija.

Kai sprendžiama apie bendrą validumą svarbu galvoje turėti konstrukto validumo sampratą kaip indikatorių, nusakantį ar testas matuoja tai, kam jis yra skirtas. Kai kuriais atvejais tai gali įtikinamai įrodyti kriterijumi paremti tyrimai. Toks testas gali turėti "tinkamą" ar geresnį kriterinio validumo reitingą ir mažiau tinkamą konstrukto validumo reitingą. Bendrai paėmus, jei kriterinio ar konstrukto validumo įrodymai yra bent jau pakankami, tai ir bendras validumo reitingas turėtų būti irgi pakankamas. Tai neturėtų būti suprasta kaip vidurkis ar kaip žemiausias bendravardiklis.

Gairės PATIKIMUMUI nurodo, kad patikimo instrumento standartinė klaida turėtų būti maža. Vertinant patikimumą turi būti remiamasi skirtingais kriterijais, priklausomai nuo dviejų instrumento taikymo kontekstų: kai priimamas sprendimas apie grupes (pvz. siekiant klasifikuoti žmones į grupes pagal kategorijas) ar apie individą. Pastarajam sprendimui keliami aukštesni patikimumo reikalavimai. Reikalavimus patikimumui taip pat gali įtakoti veiksniai, ar skalė interpretuojama atskirai ar ji su kitomis skalėmis įkomponuota į bendrą skalę, Pastaruoju atveju turėtų būti vertinamas visos skalės, o ne jos atskirų komponentų patikimumas.

Aptariami klausimai ranguojami nuo n/t arba 0 iki 5 (pusiniai reitingai yra priimtini)

Reitingas

Techninės informacijos vertinimas – Bendras tinkamumas: (Sprendimas apie bendrą reitingą priimamas atsižvelgus į 2.9 – 2.11 punktų reitingus)

Geriausią reitingą užrašyti, užpildžius 2.9-2.11 punktus

Ši dalis skirta techninės informacijos, kuri pateikta atitinkamuose dokumentuose, pobūdžiui ir kokybei. Joje nebus aptariama, kaip aiškiai ar gerai informacija pateikiama. *Prašome įsitikinti, kad jūs reitinguojate remiantis visa instrumento naudotojui, o ne vien tik tyrėjui ar specialistui, prieinama informacija.* Kai remiamasi kita informacija (pvz. Amerikoje išleistas vadovais, kurių mūsų šalis neišleido, straipsniais psichologijos žurnaluose) apie tai turi būti nurodoma peržiūros VERTINIMO skyriuje.

Informacija apie normas arba normos grupes

2.9	<p>Bendras tinkamumas: (Sprendimas apie bendrą reitingą priimamas atsižvelgus į 2.9.1 – 2.9.5 punktų reitingus. Siekiant gauti bendrą reitingą, skaičių nevidurkinkite)</p> <p>Reitingai gali būti nustatomi užrašant skalių, atitinkančių nurodytus kriterijus, skaičių, o sprendimas apie reitingą priimamas atsižvelgus į pasiskirstymo modą.</p> <p>Kai instrumentas skirtas jį naudoti be normų ar nesiremiant referentine grupe žymima kategorija "netaikytina", o ne "informacija nepateikta"</p>	[ ]
2.9.1	<p>Tinkamumas vietiniam naudojimui, arba vietinės ar tarptautinės normos:</p> <p>[n/t] Netaikytina [ ] Informacija nepateikta. [*] Vietiniam naudojimui netinka (pvz. netinkamos užsienio imtys). [**] Vietinė bendros populiacijos imtis ar nevietinės normos, kurios turėtų būti naudojamos atsargiai [****] Vietinės šalies imtys ar atitinkamos tarptautinės imtys gerai tinkančios numatytam taikymui [*****] Vietinės šalies imtys ar atitinkamos tarptautinės imtys sudarytos iš gerai apibrėžtų atitinkamai sričiai naudojamų imčių</p>	[ ]
2.9.2	<p>Tinkamumas numatomam taikymui:</p> <p>[n/t] Netaikytina [ ] Informacija nepateikta [*] Norma ar normos netinkamos numatomam taikymui. [**] Tinkamos normos bendrai populiacijai ir /ar normų lentelių rinkinys [****] Didelė normų lentelių įvairovė. [*****] Labai didelė atitinkamos imties normų įvairovė atskiroms amžiaus ir lyties grupėms pateikiama kartu su kita informacija apie grupių skirtumus (pvz. etninių grupių apjungimas).</p>	[ ]
2.9.3	<p>Imties dydis:</p> <p>[n/t] Netaikytina [ ] Informacija nepateikta. [*] Nepakankama imtis (pvz. mažiau nei 150). [**] Pakankama imtis (pvz. 150-300). [****] Didelės imtys (pvz. 300-1000). [*****] Labai didelės imtys (pvz.1000+).</p>	[ ]
2.9.4	<p>Procedūros naudotos imties sudarymui (pasirinkti vieną)</p> <ul style="list-style-type: none"> - Informacija nepateikta - Populiacijos reprezentacija [apibendrinti žemiau pateiktus kriterijus] <ul style="list-style-type: none"> - Patogioji - Atsitiktinė 	[ ]
2.9.5	<p>Pateiktos informacijos apie mažumų / pažeidžiamų grupių skirtumus, amžiaus, lyties bei kitus veiksnius kokybė</p> <p>[n/a] Netaikytina</p> <p>[ ] Informacija nepateikta. [*] Nepakankama informacija. [**] Bendra informacija pakankama, tačiau analizė minimali. [****] Geras grupių bei jų skirtumų aprašymas ir analizė [*****] Labai išsami analizė ir atitinkamų problemų susijusių su testų naudojimu interpretacija ir aptarimas</p>	[ ]

2.9.6 **Ekspertų komentarai apie normas:** Trumpas normų ir jų sudarymo istorijos aprašymas įskaitant ir informaciją apie nuolatinį normų atnaujinimą, kurią pateikia leidėjas/autorius

Validumas

2.10	Bendras tinkamumas: Sprendimas apie bendrą reitingą priimamas atsižvelgus į 2.10.1 – 2.10.4 punktų reitingus. Siekiant gauti bendrą reitingą, skaičių nevidurkinkite. Paprastai jis prilyginamas Konstrukto arba Kriteriniam validumui atsižvelgus į tai, kuris jų yra didesnis).	
2.10.1	Konstrukto validumas – Bendras tinkamumas (Sprendimas apie bendrą reitingą priimamas atsižvelgus į 2.10.1.2 – 2.10.1.6 punktų reitingus Siekiant gauti bendrą reitingą, skaičių nevidurkinkite)	[ ]
2.10.1.1	Tyrimų planas: (pažymėti visus, kurie tinkami) <ul style="list-style-type: none"> – Informacija nepateikta – Koreliacijos su kitais instrumentais ar veiklos kriterijais – Skalių tarpusavio koreliacijos (užduoties – likusios dalies koreliacijos) – Grupių skirtumai – Daugialypio daugiamatžio metodo matrica – Tiriamaoji faktorinė analizė – Patvirtinančioji faktorinė analizė – Eksperimentinis tyrimas – Kiti (nurodykite) 	
2.10.1.2	Imties dydžiai: [ ] Informacija nepateikta. [*] Vienas nepakankamas tyrimas (pvz. imties dydis mažesnis nei 100). [***] Vienas pakankamas tyrimas (pvz. imties dydis 100-200). [****] Daugiau nei vienas pakankamas arba didelės imties tyrimas. [*****] Didelė tyrimų grupė (nuo pakankamų iki didelės imties).	[ ]
2.10.1.3	Imties atranka: (pasirinkti vieną variantą) <ul style="list-style-type: none"> – Informacija nepateikta – Rerezentacinė imtis [apibendrinti žemiau pateiktus kriterijus] – Patogioji – Atsitiktinė 	
2.10.1.4	Testo ir kitų panašių testų koreliacijų diapozonas ir mediana: [ ] Informacija nepateikta [*] Nepakankama ($r < 0.55$). [***] Pakankama ($0.55 < r < 0.65$). [****] Gera ($0.65 < r < 0.75$). [*****] Labai gera ($r > 0.75$)	[ ]
2.10.1.5	Instrumento kaip kriterijaus arba rodiklio kokybė: [ ] Informacija nepateikta [*] Pateikta nepakankama informacija. [***] Tinkama kokybė [****] Gera kokybė. [*****] Labai gera kokybė su pakankamai plačiu ir tinkamu konvergentinio ir divergentinio validumo patvirtinimu	[ ]
2.10.1.6	Diferencinio užduoties funkcionavimo (DIF) analizė: [N/T] Netaikytina	[ ]
2.10.2	Kriterinis validumas – Bendras tinkamumas (Sprendimas apie bendrą reitingą priimamas atsižvelgus į 2.11.1 – 2.10.4.2. punktų reitingus. Siekiant gauti bendrą reitingą, skaičių nevidurkinkite)	[ ]
2.10.2.1	Naudotų kriterijų aprašymas ir populiacijos charakteristikos: (pažymėti visas tinkamas) <ul style="list-style-type: none"> – Vienlaikis – Prognostinis – Po to numatantis 	

2.10.2.2	Imties dydžiai: [ ] Informacija nepateikta. [*] Vienas pakankamas tyrimas (pvz. imties dydis mažesnis nei 100). [**] Vienas pakankamas tyrimas (pvz. imties dydis 100-200). [****] Vienas didelis arba daugiau nei vienas pakankamai didelės imties tyrimas [*****] Didelė grupė tyrimų (nuo pakankamų iki didelės imties).	[ ]
2.10.2.3	Imties atranka: <i>(pasirinkti vieną variantą)</i> - Informacija nepateikta - Reprezentacinė imtis [apibendrinti žemiau pateiktus kriterijus] - Patogioji - Atsitiktinė	
2.10.2.4	Testo ir kriterijaus koreliacijų diapozonas ir mediana: [ ] Informacija nepateikta [*] Nepakankama ($r < 0.2$). [**] Pakankama ($0.2 < r < 0.35$). [****] Gera ($0.35 < r < 0.50$). [*****] Labai gera ($r > 0.50$)	[ ]

2.10.3 Ekspertų komentarai apie validumą:

Patikimumas

2.11	<p>Bendras tinkamumas: (Sprendimas apie bendrą reitingą priimamas atsižvelgus į 2.11.1 – 2.10.3.2 punktų reitingus) Siekiant gauti bendrą reitingą, skaičių nevidurkinkite Kai kuriems instrumentams vidinis suderintumas gali būti netinkamas (bendros savybės ar sudėtinė skalė), todėl svarbesnis yra pakartotinis testavimas. Kitais atvejais (būsenos matavimai), pakartotinis testavimas būtų klaidinantis, ir tada turėtų būti svarbesnis vidinis suderintumas.</p> <p>Patikimumo kriterijus priklauso nuo instrumento paskirties. Individualiam įvertinimui skirtiems instrumentams taikomas aukštesnio patikimumo lygis, užtikrinantis praktinį efektyvumą, nei tiems, kurie naudojami priimant sprendimus apie grupes. Žemiau pateikta informacija apie patikimumą: dvi pirmos pozicijos skirtos instrumentams, kurie naudojami sprendimų apie grupę priėmimui (pvz. atrankos priemonėms), o dvi paskutinės – sprendimų apie individą priėmimui.</p>	[ ]
	<p>Informacija apie patikimumą: <i>(pasirinkti vieną)</i></p> <ul style="list-style-type: none"> – Pateiktas tik vienas patikimumo koeficientas – Pateiktas tik vienas Standartinės matavimo paklaidos skaičiavimas – Patikimumo koeficientai keletui skirtingų imties grupių – Standartinė matavimo paklaida keletui skirtingų imties grupių 	
2.11.1	Vidinis suderintumas:	
2.11.1.1	<p>Imties dydis:</p> <p>[ ] Informacija nepateikta. [*] Vienas nepakankamas tyrimas (pvz. imties dydis mažesnis nei 100). [**] Vienas pakankamas tyrimas (pvz. imties dydis 100-200). [***] Vienas didelis arba daugiau nei vienas pakankamai didelės imties tyrimas [****] Didelė grupė tyrimų (nuo pakankamų iki didelės imties).</p>	[ ]
2.11.1.2	<p>Koeficientų mediana:</p> <p>[ ] Informacija nepateikta. [*] Nepakankama (pvz. $r < 0.7$) [**] Pakankama (pvz. $r = 0.7$ to 0.79) [***] Gera (pvz. $r = 0.8$ to 0.89) [****] Labai gera (pvz. $r > 0.9$)</p>	[ ]
2.11.2	Stabilumas pakartotinai testuojant:	
2.11.2.1	<p>Imties dydis:</p> <p>[ ] Informacija nepateikta. [*] Vienas nepakankamas tyrimas (pvz. imties dydis mažesnis nei 100). [**] Vienas pakankamas tyrimas (pvz. imties dydis 100-200). [***] Vienas didelis arba daugiau nei vienas pakankamai didelės imties tyrimas [****] Didelė grupė tyrimų (nuo pakankamų iki didelės imties).</p>	[ ]
2.11.2.2	<p>Koeficientų mediana:</p> <p>[ ] Informacija nepateikta. [*] Nepakankama (pvz. $r < 0.6$) [**] Pakankama (pvz. $r = 0.6$ to 0.69) [***] Gera (pvz. $r = 0.7$ to 0.79) [****] Labai gera (pvz. $r > 0.8$)</p>	[ ]
2.11.3	Patikimumo atitikmenys:	
2.11.3.1	<p>Imties dydis:</p> <p>[ ] Informacija nepateikta. [*] Vienas nepakankamas tyrimas (pvz. imties dydis mažesnis nei 100). [**] Vienas pakankamas tyrimas (pvz. imties dydis 100-200). [***] Vienas didelis arba daugiau nei vienas pakankamai didelės imties tyrimas [****] Didelė grupė tyrimų (nuo pakankamų iki didelės imties). [N/t] Netaikytinas</p>	[ ]

2.11.3.2	Koeficientų mediana: [ ] Informacija nepateikta. [*] Nepakankama (pvz. $r < 0.6$) [**] Pakankama (pvz. $r = 0.6$ to 0.69) [****] Gera (pvz. $r = 0.7$ to 0.79) [*****] Labai gera (pvz. $r > 0.8$) [N/t] Netaikytina	
----------	---	--

Ekspertų komentarai apie patikimumą:

- parašykite nuomonę apie pasikliauties intervalus patikimumo koeficientui
- pateikite Spearman-Brown atitikmenis

8 skyrius: Kompiuterio parengtų išvadų kokybė:

Kiekvienai žemiau pateiktai charakteristikai formuluojami klausimai, padedantys priimti sprendimą. Taip pat apbrėžiamas reitingas "labai gerai" [****].

Reitinguojama nuo 0 – 5 (pusinis rangas priimtinas)		Reitingas
2.12	<p>Bendras kompiuterio parengtų išvadų tinkamumas: (Sprendimas apie bendrą reitingą priimamas atsižvelgus į 2.12.1 – 2.12.7 punktų reitingus. Siekiant gauti bendrą reitingą, nevidurkinkite skaičių)</p>	[ ]
2.12.1	<p>Aprėptis Išvados gali būti traktuojamos skirtingai pagal jų platumą ir specifiskumą. Taip pat išvados skiriasi pagal tai, kokiems žmonėms jos skirtos. Jos gali būti pritaikomos skirtingoms gavėjų grupėms.</p> <ul style="list-style-type: none"> • <i>Ar išvada apima požymių, matuojamu instrumentu, įvairovę?</i> • <i>Ar instrumento įverčių specifika tiksliai/pilnai panaudota išvadoje?</i> • <i>Ar išvados "smulkmeniškumas" (skalės skirtingų įverčių diapozonų skaičius, kurie naudojami atskirose išvados teksto dalyse) yra leistinas atsižvelgiant į skalės matavimo klaidą?</i> • <i>Ar išvada pritaikyta toms populiacijoms, kurioms instrumentas yra skirtas? (pvz. grupėms, kurios atitinka normos grupes ar kurios tinka pagal kriterinius duomenis ir t.t.)</i> <p>[****] Labai gerai, kai tos sritys, kurios matuojamos instrumentu atsispindi ir išvadoje ir kai išvados specifiskumo lygis suderintas su matavimų detalumu. Išvadoje tinkamai panaudojami visi instrumento įverčiai.</p>	[ ]
2.12.2	<p>Patikimumas</p> <ul style="list-style-type: none"> • <i>Ar išvados pateiktos interpretacijos sutampa, jei duomenų kombinacijos yra panašios?</i> • <i>Ar pakankamai pagrįsti išvados turinio skirtumai (pvz., kai lyginami atsitiktinai parinkti tuos pačius dalykus aprašantys išvadų fragmentai)?</i> • <i>Ar įverčių ir jų skirtumų interpretacija teisinga atsižvelgus į skalės matavimo klaidas?</i> <p>[****] Labai geras interpretacijos suderintumas, tinkami įspėjimai dėl formuluočių ir interpretacijos bei rekomendacijos dėl pagrindinių matavimo klaidų.</p>	[ ]
2.12.3	<p>Tinkamumas arba validumas Išvadoje arba atskiru dokumentu turi būti paaiškintas Instrumento ir išvados turinio ryšys .</p> <p>Kai išvadoje pateikiamas klinikinis sprendimas, turi būti įrodyta, kaip ekspertai priėjo išvados ir pagal kokias taisykles susiejo įverčius ir šio sprendimo turinį?</p> <ul style="list-style-type: none"> • <i>Kiek išvados turinys susijęs su instrumento įverčiais? Kiek išvada skiriasi ar yra nutolusi nuo informacijos pateiktos instrumentu gautais įverčiais? Ar išvados turinys aiškiai siejasi su instrumentu matuojamomis charakteristikomis?</i> • <i>Ar pateikiami pagrįsti kriterijai, kurie leidžia susieti tokias charakteristikas</i> • <i>Kokie empiriniai įrodymai, kad tokie ryšiai tikrai egzistuoja?</i> <p>Tiktų apžvelgti išvados konstrukto validumą (kiek pagrįsta yra interpretacija ir kaip ji atitinka pagrindinį konstrukta) ir kriterinį validumą (pvz. kur pateikiamos tokios formulotės, kurias galima susieti su empiriniais duomenimis)</p> <p>[****] Labai geras skalių ir išvados turinio ryšys pateikiant aiškius patvirtinimus.</p>	[ ]
2.12.4	<p>Nešališkumas arba sisteminių klaidų išvengimas</p> <ul style="list-style-type: none"> • <i>Ar nesusidaro įspūdis, kad išvados turinys ir kalba gali netikti tam tikroms grupėms?</i> • <i>Ar išvadoje nurodyta, kad tam tikri instrumentu gauti rezultatai gali būti šališki?</i> • <i>Ar priinama išvada kitomis kalbomis? Jei taip, kokie žingsniai daromi siekiant įsitikinti, kad šios kalbos naudojamos lygiavertiškai.</i> <p>[****] Labai gerai: aiškūs perspėjimai ir galima šališkumo išaiškinimas, prieinamumas visomis naudotojo kalbomis.</p>	[ ]
2.12.5	<p>Priimtimumas Tai daugiausia priklauso nuo išvados kalbos, aprašomų konstruktyvų sudėtingumo bei siekto tikslo.</p> <ul style="list-style-type: none"> • <i>Ar išvados forma ir turinys bus priimtinas skaitytojui, kuriam ji yra skirta?</i> • <i>Ar išvada parašyta ta kalba, kurią supras skirtingo raštingumo skaitytojas?</i> <p>[****] Labai aukštas priimtimumas, gerai sudaryta ir gerai tinka numatytam adresatui.</p>	[ ]

2.12.6	<p>Praktiškumas</p> <p>Praktiškumas taip pat sąlygoja priimtinumą. Pagrindinis praktinis kompiuterio parengtos išvados privalumas tas, kad taupomas asmens, kuris turėtų parengti išvadą, laikas. Kai šis asmuo nėra galutinis naudotojas, praktinius argumentus rasti sunkiau.</p> <ul style="list-style-type: none"> • <i>Kiek naudotojo laiko sutaupo kiekviena išvada?</i> • <i>Kiek laiko trunka perskaityti išvadą? Kiek ji paspartina informacijos suteikimą tiriamajam?</i> • <p>[****] Labai efektyvu ir vertinga</p>	[ ]
2.12.7	<p>Ilgis</p> <p>Praktiškumo aspektas, kurį turėtų atspindėti tam skirtas rangavimas. Detaliau tą rodo kiekybinis įvesties ir išvesties santykio rodiklis. Skalių, kurių pagrindu parengtas išvados turinys, skaičius yra laikomas įvestimi, o išvados puslapių skaičius (neskaitant titulinio puslapio, įrašų apie autoriaus teisę ir t.t) – išvestimi.</p> <p><i>Šio rodiklio skaičiavimui</i> reikėtų sudėti visas skales, įskaitant išvestines ir sudėtines (pvz. asmenybės matavimui, aukštesnio lygio faktorių skales, komandų tipo skales, vadovavimo stiliaus ir t.t. gali būti išvestinės iš pagrindinių).</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Padalinkte bendrą puslapių skaičių iš skalių skaičiaus. 2. Padauginkite šį rezultatą iš 10 ir suapvalinkite didesnio link. <p>Tikėtina, kad didesnė nei 10 bendra vertė rodo, kad išvada per ilga ir joje per daug interpretacijos.</p> <p>PVz: Raidos išvada - $8/7 \times 10 = 11.42$.</p>	

2.12.8

Eksperto komentarai apie Kompiuterio parengtą išvadą:

Vertinant gali būti nagrinėjami tokie papildomi dalykai: ar išvadoje atsižvelgiama į tai, kaip tikrinamas atsakymų suderintumas, ar matuojamas atsakymų šališkumas (pvz. matuojama centrinė rangavimo tendencija) ir atsižvelgiama į kitus patikimumo indikatorius, kuriais remiantis gali būti interpretuojami asmens įverčiai.

Gali būti įrašyti komentarai apie algoritmų sudėtingumą. Pvz. sudėtinės skalės yra apjungiamos, nagrinėjami skalių profiliai ir t.t. žinoma, algoritmo sandara turėtų būti aiškiai ir logiškai aptarta vadove.

Sudėtinga vertinti kompiuterio parengtas išvadas. Suprantama, kad daugelis leidėjų norės apsaugoti algoritmus ir skaičiavimo taisykles kaip savo intelektinę nuosavybę. Praktiškai peržiūrai turėtų pakakti informacijos iš techninio vadovo, kur aprašomas ir išaiškinamas tokios išvados rengimo procesas, o taip pat reiktų vadovautis pavyzdžiais, kai pateikiami testo atvejai apie įverčių konfigūracijas.

Idealiai pateiktoje dokumentacijoje turėtų būti aprašytos procedūros, kaip tikrintas išvados tikslumas, suderintumas ir atitiktis.

.....

9 skyrius:

Baigiamasis vertinimas: .....

3.4	Testo ataskaitos vertinimas: <p>Šis skyrius turėtų pristatyti glaustą aiškų sprendimą apie instrumentą/ produktą. Turėtų būti aprašomi jo privalumai ir trūkumai, pateikiamos kai kurios bendros rekomendacijos jo naudojimui (kaip ir kur), o kartu įspėjama (jei tai būtina), kada jis neturėtų būti naudojamas.</p> <p>Vertinimas turėtų apimti šiuos klausimus: instrumento tinkamumas įvairioms įvertinimo funkcijoms ir jo taikymo sritys: specialaus mokymo poreikis ar specialūs įgūdžiai; mokymo reikalavimų tinkamumas; naudojimo paprastumas: leidėjo ar platintojo teikiama kokybinė ir kiekybinė informacija ir ar yra svarbios informacijos, kuri naudotojams nepateikta.</p> <p>Pridekite komentarus apie tyrimus, kurie, kaip žinoma, turėtų būti vykdomi, ir leidėjo planus toliau tobulinti, atnaujinti ir t.t.</p>

	Išvados:	
4.0	<p>Rekomendacijos (pasirinkite vieną) Nurodykite atitinkamą rekomendaciją iš žemiau pateikto sąrašo. Reikės komentuoti, patvirtinti ar pritarti su išlygomis. Trumpai paaiškinkite, kaip ir kokiame situacijose instrumentas gali būti naudojamas, pateikite įspėjimą apie netinkamo naudojimo sritis.</p> <p>Visos žemiau išvardintos charakteristikos turėtų būti reitinguojamos [n/a, [2], [4], [5], jei instrumentas rekomenduojamas bendram naudojimui (5 ar 6 langeliai).</p> <p>[2.9] Normos ir referentinės grupės [2.10.1] Konstrukto validumas [2.10.2] Kriterinis validumas [2.11] Bendras patikimumas [2.12] Kompiuterio parengta išvada</p> <p>Jei bet kuris iš minėtų reitingų turi [ ] arba [*] Rekomendacijose instrumentas paprastai turi būti priskiriamas 1, 2, 3, 4 arba grupei 'Kita' kartu pateikiant atitinkamą paaiškinimą.</p>	<p>☐ 1 Tik moksliniam tyrimui. Nenaudoti praktikoje.</p> <p>☐ 2 Tinkamas tik patyrusiam naudotojui griežtai kontroliuojamomis sąlygomis arba taikomas labai siaurose srityse.</p> <p>☐ 3 Tinkamas prižiūrimam naudojimui tose srityse, kurias nurodo platintojas, kai naudotojas turi bendrąsias testo naudojimo ir administravimo kompetencijas.</p> <p>☐ 4 Reikia tobulinti. Naudoti tik tyrimo tikslais.</p> <p>☐ 5 Tinkamas naudoti srityse, kurias nurodo platintojas, kai naudotojas atitinka platintojo apibrėžtus specifinius kvalifikacinius reikalavimus.</p> <p>☐ 6 Tinkamas neprižiūrimam „savęs įvertinimui“ tose srityse, kurias nurodo platintojas.</p> <p>☐ 7 Kita</p>

5.

Cituojami šaltiniai ir bibliografija

Jūs turėtumėte patikrinti kiekvieno instrumento standartinius apžvalgos šaltinius (pvz.. 'Buros' and Test Critiques). Savo Vertinime turėtumėte pridėti paminėto šaltinio nuorodą ir pateikti nuorodas į kitas Jums žinomas apžvalgas. Kur tinkama, pridėkite trumpą anotaciją (maždaug 50 žodžių bet ne daugiau) kiekvienai peržiūros išvadai. Nurodykite bet kurį kitą informacijos šaltinį, jei jis gali būti vertingas naudotojui.

Žr 1.10.5

Matuojami konstruktai: